

Леонід МАРЧЕНКО

МАРИНЧИН ДИВОСВІТ

Повість у мініатюрах
Для дошкільного і молодшого
шкільного віку

(Видання друге, виправлене і доповнене)

Художник Ольга Кучерова

Херсон-Айлант-2011

ББК 84.4 УКР
М 30

Художник – Ольга Кучерова

Марченко Л.В.

М 30 Маринчин дивосвіт: Повість. (Видання друге, виправлене і доповнене). – Херсон: Айлант, 2011. – 44 с.: іл.
ISBN 978-966-630-041-2

Ось вона – дівчинка Маринка – йде з татком по Херсону, хазяйнує з мамою вдома, приїздить у село, відпочиває на морі. Добра, душевна, допитлива, напрочуд дотепна і трішечки-трішечки наївна, як дитинство – твоє, його, її, наше... А ще – рідна. До щему у серці – рідна. І сонячна. Сонячна, як соняшники.

Саме про неї ця книжка Леоніда Марченка.

– Добридень, Маринко!

ББК 84.4 УКР

ISBN 978-966-630-041-2

© Леонід Марченко, 2011

© Ольга Кучерова, іл., 2011

ПРОГУЛЯНКИ ПО МІСТУ

АВТОМАТНИЙ СІК

Маринка дуже любила недільні прогулянки по місту. Татко їй купував морозиво, лимонад, інші солодощі.

Якось побачивши крамничку «Соки-води», він запропонував:

- Зайдемо, поп'ємо томатного соку?
- Не хочу томатного, хочу автоматного!

І Маринка взяла татка за руку, щоб перейти на той бік вулиці. Там стояли автомати газованої води.

ЖАРТ

Інколи Маринка і піджартувати над батьком може. Гуляють вони по центральній вулиці.

– А у нас, у місті, крім річки ще й океан є! – говорить дівчинка.

– Який такий океан?..– дивується батько.– Що за дурниці?!

– Та ось же! – показує рукою Маринка на вивіску.– Рибний магазин «Океан»!

Боягузка

В другий раз татко з Маринкою прогулюються парком.

На центральній алеї стоїть опудало смугастого тигра з роззявленою пащекою. Біля тигра – фотограф.

– Тигр справжній? – запитує донька.

– А ти засунь руку. Якщо вкусить, то справжній, ні – опудало, – жартує дядько-фотограф.

– Ага,– лякається Маринка, – а раптом і справді вкусить! Тату, пішли додому, я вже нагулялася!..

Взаємодопомога

Прибігла Маринка з вулиці і прямо з порогу, задихавшись:

– Мамо, дай мені гроші негайно! Я у Ігоря машину куплю...

– Для чого тобі машина? Ти ж дівчинка!

– Мамо, Ігорю ж гроші потрібні!

Нечесна тьотя

Спека.

– Татку, дуже пити хочу!..

Стали в чергу до бочки з квасом.

– Кухоль брати чи склянку?

– Кухоль! – облизуючи пересохлі губи, відповіла Маринка.

Черга була довгою.

Дівчинка задивилася на птахів. Горобці та голуби залюбки пили воду з калюжки. Це озерце утворилося біля бочки: вода після миття кухлів стікала на землю.

А сонце пекло все дужче.

Навіть продавець не витримала. Налила собі кухню квасу і, наче навмисне, не поспішаючи, випила з насолодою. Потім витерла кінцем білого фартуха краплі поту з лоба і знову почала відпускати квас людям.

Маринка нетерпляче потормосила батька за рукав і пошепки, щоб ніхто не почув, сказала:

– Бачив? Яка нечесна тьотя-продавець! Не заплатила, а випила квас. Пішли звідси... Пошукаємо напою в іншому місці...

Ч А С Т У В А Н Н Я

Дядько Гришко пригостив Маринку шоколадною цукеркою.

– Дякую! – чемно промовила дівчинка.

Зняла обгортку, поклала в кишеню – на фантики згодиться.

Хотіла вже з'їсти цукерку, але згадала про меншого братика.

Прийшла додому і говорить:

– Вовчику, покуштуй, але тільки не кусай!

С Н І Ж О К

Сніг – рідкий гість в південних краях. Вранці випаде, а як сонечко зійде – розтане.

Побачивши сніг за вікном, Маринка вигукує:

– Як святково! Я, мабуть, сьогодні в дитсадок не піду...

– Чому? – поцікавилася мама.

– Краще на вулиці погуляю. А то ввечері сніжку вже не буде! Якщо піду в дитсадок, можу розминутися з ним!..

В АФРИЦІ КРАЩЕ

– Добре жити в Африці, там весь час літо, – мрійливо мовить Вова.

– То й що, – відказує Маринка. – Зате у нас взимку сніг!

– Але ж в Африці, мабуть, цілий рік літні канікули! – не погоджується з сестрою Вова.

Г О С П О Д А Р О Ч К А

ПОДАРУНОК

Напередодні жіночого свята тато приніс додому новий віник. І поставив його за дверима. Маринка бачила це.

А наступного дня в дитсадку вихователька спитала малят:

– Ви не забули про Восьме березня? Ваші татусі вже, мабуть, приготували подарунки? А ви самі?..

– Мій татко подарує нам з мамою віник, – як про велику таємницю сказала Маринка. – Щоб у нас завжди було чисто в квартирі...

ЦИБУЛЯ

Мама готує обід.

Маринка зайшла на кухню і бачить, як на маминому обличчі несподівано з'являються сльози.

– Ух, яка зла цибуля! – каже мама, витираючи кінцем фартуха очі.

Але знову продовжує розрізати цибулину – для борщу.

За обідом Маринка з неохотою їсть борщ. Виловлює шматочки цибулі та складає на стіл.

– Що ти робиш? – з подивом питає мама.

– Цибуля зла! Якщо з'їм її, обернуся злючкою. А я хочу бути хорошою дівчинкою! – відповідає Маринка.

Мама, посміхаючись, погоджується з донькою:

– Гарзд. Наступного разу приготую борщ з доброю цибулею!..

ГОСПОДАРОЧКА

Заманулося Маринці бути справжньою господаркою. А брати приклад є з кого – з мами.

За столом, коли вся сім'я обідає, дівчинка за першим проханням подає хліб або сіль. І, як мама, робить різні зауваження. Братові строго вказує:

– Доїж хліб, а то зачерствіє і за тобою ганятися буде.

Батька запитує:

– Татку, що будеш пити – чай чи компот?..

Пообідавши, Маринка потягується, розводить руки і вигукує:

– Як смачно жити на світі!

Повісивши фартух, прямує до ляльок. А тут мама назустріч:

– Хазяєчко-помічнице, а посуд хто буде мити?

– Я вже просто дівчинка,- хитрує Маринка.- Піду відпочину.

– Це, мабуть, не наша Маринка? – звертається мама до тата.

– Чому? – в Маринчинім голосі почулася образа.

– Як чому? Наша донька хороша і слухняна дівчинка, завжди допоможе...

Довелось-таки Маринці одягти свого фартушка і мити посуд.

Помила. Після цього говорить матері:

– Ма, дивуюся, як це тобі не важко все життя господаркою бути? Я лише один раз побула, а вже втомилася!

ЛІКАРКА

Дві подруги – Маринка і Софійка – часто самі придумують якусь гру.

– У школу вчора вже грали, – каже Софійка. – Давай сьогодні – в лікарню...

– Тільки, цур, я буду лікаркою! – попереджує Маринка.

Софійка зітхнула:

– Тоді мені доведеться хворіти... Я зараз до тебе на прийом прийду.

Вона вибігла з кімнати. Через хвилину постукала у двері.

– Заходь, будь ласка, – дозволяє лікар Маринка. – Що з вами, хвора? На що скаржитесь?

– У мене дуже болить голова... Розколюється!

У Софійки було таке страждальне обличчя, що «лікарка» не на жарт злякалась.

– Ой! Де клей? Шукай швидше! Буду твою голову клеїти, поки зовсім не розкололась!

НА СВІЙ ЛАД

У трирічного Вовчика зіпсувався характер: ні сіло-ні впало почав по-чудернацьки розмовляти.

– Я сьогодні гулять піду не... Я руки мити хочу не... Спати буду не...– раз у раз чути від нього.

Хлопчика просять не перекручувати мову, виправляють, а йому хоч би що.

Можливо, ще довго Вовчик викаблучувався б, якби не старша сестра.

Вона підійшла до брата з апельсином.

– Я тобі дати хочу...– І як тільки Вовчик простягнув руку, Маринка сховала апельсин за спину, швидко додавши: – Не!

– Чого дражниш? – обурився брат.– То даєш, то не даєш!

– А я розмовляю твоєю мовою, – спокійно відповіла сестра.

А потім вийняла з кишені шоколадку у гарній обгортці.

– Мабуть, дуже смачна! Я з тобою поділюся...– Маринка знову витримала паузу, – ...не. І ще: татко тобі нову машину купить не.

Вовчик засмутився і втік.

А через якийсь час з'явився в кімнаті.

– Скажи батькові, щоб купив машину. Я більше не буду говорити навпаки.

– Не будеш? – не повірила сестра.

– Не буду! – твердо пообіцяв Вовчик.

День народження

На свій день народження Марина запросила друзів. Вони, ніби домовившись, прийшли в один час дружною юрбою.

– Твоя мама вдома? – спитав Ігор.

– Так, вона на кухні, – відповіла Маринка. – Але проходите у вітальню. Стіл уже накритий...

Проте Ігор попрямував на кухню.

– Добридень, Наталю Олександрівно!
Поздоровляємо вас з днем народження доньки!

І вручив їй троянди.

Решта дітей вчинила так само. Спочатку Маринчиній матері віддали квіти, а потім іменинниці – подарунки.

У Маринки трохи зіпсувався настрій...

Коли свято закінчилось, і гості пішли, дівчина з образою запитала у мами:

– Чому так? День народження мій, а квіти дарували тобі...

– Мабуть, твої друзі заздалегідь подякували за святковий стіл. А може, ще і за друге... – загадково посміхнувшись, мати доповнила: - В цей день я тебе...

– Зрозуміла, зрозуміла! – не дала їй договорити Маринка. – В цей день, п'ять років тому, ти мене народила! Як же я не здогадалася тобі квіти подарувати?!

Гостинець Джеку

До свята мама готувала холодець: розлила його в тарілки, щоб застигав, а кістки зібрала в миску.

Підійшла Маринка і мовчки почала витирати їх рушником.

– Навіщо? – здивувалася мама.– Негайно викинь кістки!

– Мамо, у бабусі ж є цуценятко! Джек дуже любить гризти кістки. От я і пошлю йому на свято гостинець.

І дівчинка знову заходилася біля миски.

– Незабаром прийде тато, змайструємо ящик для посылки. А зверху так і напишемо: «Бабусі. Для Джека».

Не впізнала

Маринці чотири роки. І скільки вона себе пам'ятає, її батько завжди був із бородою та вусами.

Якось той прийшов додому поголений.

– Добрий вечір, Маринко! – посміхнувшись, сказав він.

– Мамо, мамо! – кинулась у вітальню донька. – Тут якийсь чужий дядько татковим голосом розмовляє!..

Перед сном

– Чому не поголений? – запитує в татка Маринка, вкладаючись спати.

– Та закрутився... Завтра зранку поголюсь. А чому це тебе так турбує?

– Подушку шкода. Всю ніч колотимеш її щетиною!..

Спляча красуня

Вранці Маринка знову відмовилась від сніданку.

– Я не голодна!

Тато вирішив схитрувати.

– Прокидайся, лежебоко! – будить він на другий день дівчинку. – Ти, мов спляча красуня у казці, спиш цілу вічність... Так можна і вмерти з голоду...

– Невже я й справді так довго спала? – не віриться Маринці.

Вона підійшла до дзеркала, уважно подивилася на себе і голосно сказала:

– Ой, яка я бліда! Треба скоріш поснідати, та й апетит вже є...

Неточна пісня

З радіоприймача лунало:

Хай завжди буде сонце,

Хай завжди буде небо,

Хай завжди буде мама,

Хай завжди буду я...

Маринка підспівувала. Та раптом примовкла. Замислилась, а потім гайнула на кухню.

– Мамо, мамочко, ця пісня неточна! Хай і тато завжди буде!..

– І бабуся теж... – підтримала дівчинку мама.

– Ага! – згодилася Маринка і знову побігла до радіоприймача.

Листоноша

– Ти у нас уже зовсім доросла, – татко віддав доньці ключ від поштової скриньки. – Будеш листоношею.

Маринка радо побігла за поштою, принесла незабаром газети.

– Свіжі... – промовила майже по-дорослому.

– Звідки ти можеш знати? – здивувався татко. – Свіжі чи несвіжі?.. Адже читати ще зовсім не вмієш!

Дівчинка обнюхала газети і вже впевнено проказала:

– Свіжі! Ач, як фарбою пахнуть!

У МАЯЧКУ—ДО БАБУСІ

КВІТКА

Маринці вже п'ять років.

У дитячому садочку дівчинка навчилася читати по складах.

Якось бабуся надіслала Маринці листа із села.

«Онученько! Приїжджай влітку до мене в гості. Будеш, як квіточка, рости...»

Ой, як цікаво! Маринка ще ніколи не була в Маячці.

– Скоріше б у бабусине село поїхати! – захоплено сказала Маринка татові й мамі. – Хочу бути квіткою...

НА ВОКЗАЛІ

Прийшло літо – з сонцем, теплим, як мамині руки.

У тата й мамі – відпустка.

Ось і вокзал... Скільки цікавого навколо!

На стовпі висить металевий гучномовець, схожий на білий тюльпан.

– Швидкий поїзд номер шістдесят прибуває на першу колію. Нумерація вагонів з голови поїзда...

– Поїзд «Симферополь-Київ» буде через п'ять хвилин. Нумерація вагонів з хвоста поїзда...

Маринка слухала голос «білого тюльпана» і щиро дивувалася:

– Мамо! Як же зрозуміти? Голова в поїзда є, хвіст – також. А де ж вуха?..

ФОНТАНИ

Першого ж дня у бабусиному дворі з'явився сусідський хлопчик.

– Ну й спека! Пити хочеться...

Але бабуся здогадалася, що маленький сусід хитрує. Йому не стільки води забажалось, як на гостю подивитися.

Даючи кухоль, бабуся сказала:

– А чому б вам не познайомитися?

Хлопчик з повагою простягнув руку Маринці:

– Мишко, – назвався він. – Пішли, покажу наше село.

Село невеличке – всього дві вулиці. Всі будинки одноповерхові. Біля кожного – фруктові дерева.

– А у нашому місті будинки висотні, і фонтани є, – похвалилася Маринка.

– У нас фонтанів також багато. Ось, – рукою показав Мишко, – дивись отуди!

За маленьким ліском починалися лани, на яких росла пшениця, кукурудза, соняшник.

У далечі Маринка побачила велику бабку з довгими кришталевими крилами:

– Вертуха дає воду на поля!

– Тепер подивись праворуч, – підказав Мишко.

А там друга «бабка». І семибарвна веселка, як жива, коливалася у водяному віялі.

– Красиво як! – захоплено вигукнула дівчинка.

– Степові фонтани допомагають людям добрий врожай вирощувати, – пояснив Мишко. – А в місті – тільки для краси...

І Маринка погодилася з новим другом.

СОНЯШНИКИ

Повітря у полі дзвінке, голосисте. Чути спів жайворонка, стрекотіння коників.

Діти пройшли ще одну лісосмугу, а за нею – жовтогаряча ковдра.

– Які дивні рослини! – не стримує захоплення Маринка. – Як сонечки, що на малюнках...

– Це – соняшники. Їхні голови завжди за сонцем обертаються. Завжди за сонцем... – повторює Мишко.

Діти зайшли в гущину рослин. Їх голови – світлокоса у Маринки і руда у Мишка – відразу загубилися між жовтими соняшниками. Здавалося, що Маринка і Мишко разом із соняшниками теж до сонця тягнулися.

КОРОВ'ЯК

Маринка вперше побачила живу, а не «телевізорну» корову.

– Це Синиця, – каже бабуся. – Хороша корова. Багато молока дає.

– Тому, що вона така велика? – сплескує в долоні дівчинка.

– Можливо, – посміхається бабуся.

...Зранку Маринка з бабусею випроводжають Синицю за село. В череду.

У дворі залишився бичок. Звали його Березнем, бо в березні народився. Він бігав за тином і жалібно мукав.

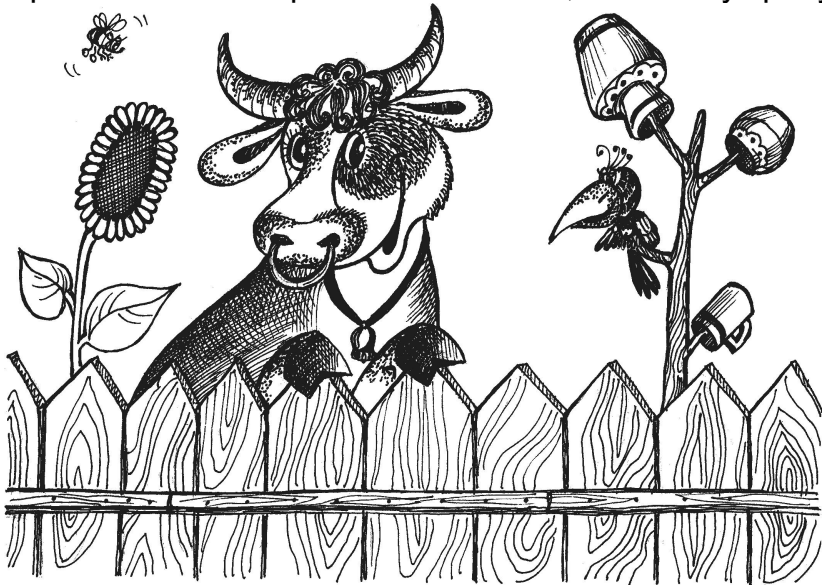
– Му-у-у!.. – «попрощалася» з ним Синиця.

Бабуся легенько стьобнула її лозинкою.

– Іди, іди! Черета чекає...

А Березень буцав огорожу лобом, немов хотів розбити її.

– Дивись, – дивиться на нього Маринка, – який хитрий бичок. Теж проситься на волю, на зелену траву...

В кінці сільської вулиці корів чекав пастух.

Бабуся і Маринка привіталися з ним.

– У гості приїхала? – спитав у дівчинки пастух. – Ось і добре. Завдяки молоку щічки твої швидко розквітнуть, зарум'яняться...

А в цей час з середини череди вихопився величезний бугай, буцнув Синицю в бік. Йди, мовляв, скоріше, не затримуй!..

– Бабусю, бабусю! – злякалася Маринка.– А це хто такий жажливий?! Коров'як?

Бабуся засміялася:

– Ой, онученько! Як ти бика охрестила!..

Пташине молоко

Любить Маринка дивитися, як бабуся доїть корову.

– Дзінь-дзень, дзінь-дзень...

Це перші цівки молока б'ються об стінки дійниці.

Аж ряба Синиця переставала жувати і прислухалася.

– Бабуню, а курей хіба доять? – жартує внучка.

Старенька ледь не випустила з рук дійницю.

– Це що за вигадки? Ти, часом, не захворіла, дівчинко?

– А чого ж це тьотя Таня, сусідка ваша, каже: «У твоєї бабусі тільки пташиного молока не вистачає!..»

Ріжки

Вдень телятко випускали на подвір'я. Напували водою з криниці під хатою.

Березень був спокійним, нікого не боявся. Він підходив до Маринки, і вона гладила його.

Одного разу, награвшись, Березень почав тертись лобом об стовбур тополі.

– Це у нього ріжки прорізаються, – сказала бабуся. Маринка помацала його лоба, а там – два твердих горбики.

Мимо хвіртки проходив сусідський Мишко – з вудкою і відерцем.

– Добридень, Мишко, – привіталася дівчинка. – Візьми й мене на річку.

– Ще чого? Ти ж мені всю рибу розполохаєш!..А мама наказала: «Обов'язково налови бичків на юшку...»

– А у тих бичків ріжки вже вирости? – спитала Маринка.

Хлопчик розсміявся і, махнувши рукою, весело сказав:

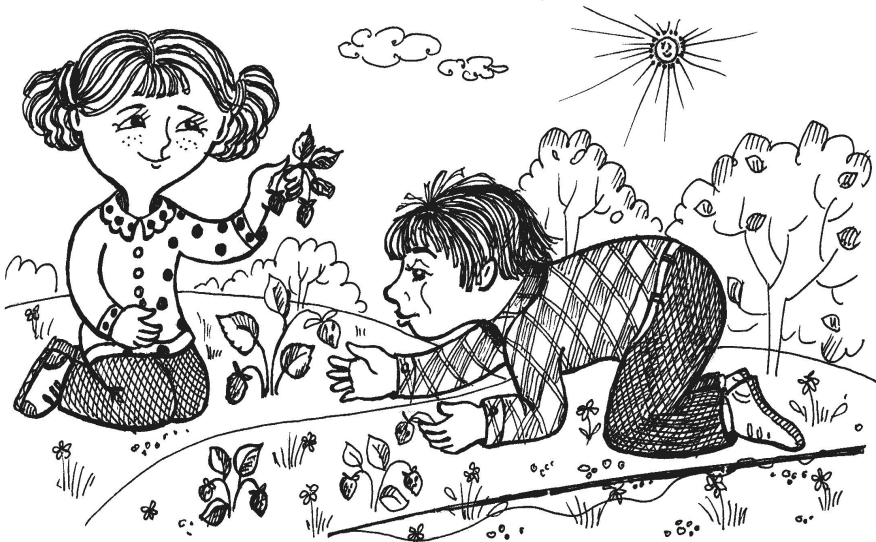
– Пішли на річку! Зловиш бичка-рибу і побачиш – з ріжками чи ні...

Суниці

Друзі поверталися з річки. Мишко ніс вудочку, а Маринка – відерце з водою, в якому плавали рибки. Довгенькі, спинки блакитні, голівки чорні, великі. Ось чому їх називають бичками...

Йшли через лісок, а в ньому – сонячна галявина.
Зупинились, здивовані.

– Які ягідки в траві червоні! У місті таких нема.

Мишко сказав:

– Їх можна їсти, вони вже достигли. Ой, солодкі, солодкі...

Маринка зірвала кілька ягідок, покуштувала і раптом вигукнула:

– Які смішні... Суничним милом пахнуть!

– Це і є суниці, – пояснив Мишко.

Що виросте

Піду воювати з бур'янами, – каже бабуся.

Взяла сапу і пішла на город.

Маринка теж не всиділа вдома.

Біля тину викопала ямки. І почала кидати у них кукурудзяні пластівці.

А тут як раз тьотя Таня йшла мимо.

– Дівчинко, що ти робиш?

Маринка підняла з землі коробку з-під кукурудзяних пластівців.

– Хіба не бачите? Саджаю кукурудзу. Незабаром вона виросте велика-превелика!..

– Довго доведеться цього чекати, – посміхається сусідка.

– А я її кожного дня поливати буду, щоб швидше росла, – серйозно запевнила Маринка.

Кіт-квочка

У бабусі є кіт Мурчик. Жовтий, наче на сонці засмажився.

Маринка подружилася з ним, разом граються.

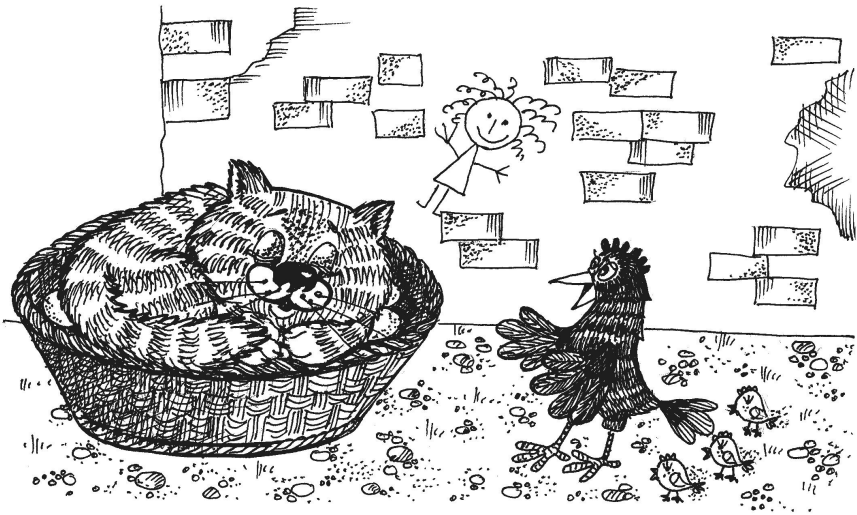
Вранці вона випустила Мурчика в садок погуляти. А сама на альтанці присіла – лялькам книжку читає...

Тільки перед обідом згадала про кота. Де ж він подівся?

– Мурчику, Мурчику!.. Йди, я тебе ковбаскою пригощу!

Довго Маринка шукала. Обнишпорила всі кущі, навіть руки собі пошкрябала. Ніде нема Мурчика. Як пропав!..

Раптом побачила квочку. Чорна курка крутилася біля кошика. Сполохано кудкудакала.

Маринка підійшла, зазирнула в кошик. А в ньому – її Мурчик! Спить спокійно, згорнувшись калачиком.

Підняла його на руки з купки яєць.

Всі яйця були теплі-теплі.

– Будуть скоро в нас курчатка! – посміхається бабуся. – Жовтенькі, як Мурчик...

КОШАРА

Зайшла якимось сусідка до бабусі.

– Я тільки з кошари. Вто-ми-лась!.. Ось посиджу трішки у вас, відпочину. Про новини розкажете...

Маринка одразу ж – до неї:

– А багато кішок там?

Насмішила обох – тьотю Таню і бабусю.

– Кошара, дівчинко, – каже тьотя Таня, – це приміщення для овець, а не для кішок.

– Вперше чую, – розвела дівчинка руками. – Все у вас цікаве...

Обережно, ФРУКТОПАД!

Після сніданку Маринка з лялькою прямує в сад.

Фруктові дерева стоять всипані спілими червоними яблуками, жовтими грушами.

Дівчинка садить ляльку на зелену м'яку травицю, сама вмощується поруч.

– Яке солодке повітря! – голосно каже Маринка. – Це від стиглих плодів...

Несподівано налетів вітерець, гілки дерев загойдалися, і плоди почали падати в траву. Одне яблуко вдарило іграшці по голові, лялька нахилилася набік. Ще два яблука покотилися по спині Маринки.

– Ой, лишенько! – сплескує руками дівчинка так, як це робить бабуся. – Треба негайно йти звідси!

А тут саме бабуся внучку гукає:

– Де ти поділася?

– У садочку.

Бабуся йде до Маринки, а та попереджає стару:

– Бабуню, обережно! Сьогодні фруктопад!

Нове плаття

Маринка вийшла на вулицю. На ній нове рожеве платтячко. Це бабуся його своїми руками пошила: «Носи, онученько, будь гарною дівчинкою!..»

Нікого поблизу не було. Маринці аж трохи прикро стало. Дуже їй хотілося, щоб хто-небудь побачив її в новому вбранні.

І ось тут до дівчинки підскочив Джек – молоде, ще зовсім нерозумне цуценятко. Дядько Петро, сусід, сказав про нього: «Коли Джек виросте, буде справжньою розумною вівчаркою!»

Мабуть, Джеку теж було нудно. І він, побачивши Маринку, застрибав від радощів. Підкидаючи передні лапи на груди дівчинки, спробував лизнути її в ніс.

– Облиш! Плаття забрудниш!.. – суворо пригримнула на нього Маринка.

Але Джек не вгамовувався. Тоді дівчинка побігла від цуценя.

А Джек за нею – наздогін, заливаючись веселим гавканням. Він дуже любив дитячу гру «Ну, здожени!».

Випередивши Маринку, Джек зловчився, ухопив за оборку платтячка. Дівчинка зойкнула, смикнулась убік. Почувся тріск розірваної тканини, і на новому платтячку з'явилася дірка. Майбутня вівчарка з переможним виглядом махала хвостом. В її зубах стирчав жмутик рожевої тканини.

– Віддай негайно! – кинулася до цуценя Маринка.

Але Джек подумав, що тепер його черга тікати, і щодуху гайнув через пустир.

Маринка погналася за ним. Той метнувся в кущі і затаївся там.

Додому дівчинка повернулася засмученою, вся в сльозах. Бабусі в цей час не було – пішла до крамниці.

Схлипуючи, Маринка зняла плаття, почала розглядати дірку. «Спробую латку пришити. Сама...» – вирішила вона.

В бабусиній скриньці зберігалися різнобарвні нитки, гудзики, шматки тканин. Потрібної тканини не знайшлося, і Маринка дістала білий клаптик.

Скінчивши пришивати, приміряла плаття перед великим дзеркалом. Латка на рожевому подолу вирізнялася дуже різко, немов плаття замазали білою фарбою.

Маринка ще більше зажурилася. І все ж таки відпорол латку.

«Що ж мені тепер робити?.. – замислилася дівчинка. І раптом їй в голову прийшла рятівна думка: – Можна позаду плаття вирізати шматок!..»

Цього разу Маринці треба було пришивати вже дві латки: рожеву – на передньому подолі, білу – на спинці плаття.

Коли закінчила роботу і підійшла до дзеркала, залишилася задоволеною. Білу латку зовсім не видно, а рожеву виказували чорні нитки. Червоних рукодільниця не відшукала.

СТЕПОВА ЯГОДА

У таврійське село до сусідів приїхали родичі. Дід Полікарп і баба Марфа дуже раді північним гостям і особливо внуку Денису.

Баба Марфа пирогів з різною начинкою наготувала: з абрикосами, з яблуками. І запросила всіх до столу під грушею:

– На повітрі та в тіні краще апетит! Їжте, мої хороші!..

Побачила Маринку біля тину та й каже:

– А ти, маленька сусідко, також до нас приєднуйся, пирогів вистачить...

Денис, який уже познайомився з Маринкою, на пироги навідає та компотом запиває. Коли наївся, звернувся до дівчинки:

– А в нас, на півночі, і морошка, і чорниця, і брусниця є. З цих лісових ягід також пироги смачні...

Дід Полікарп з посмішкою звертається до онука:

– Лісові ягоди – це добре. А чи доводилося тобі степову ягоду куштувати?

– Яку?

– Вона така солодка, така велика! Однієї ягоди, мабуть, вистачить, щоб бути ситим...

– Ти, діду, глузуєш наді мною? – Денис навіть не ображається на старого: нехай побавиться.

Але дід уже всерйоз каже:

– Завтра, діти, в степу побуваємо і побачимо оту саму степову ягоду...

І ось наступного дня зранку дід з Денисом та Маринкою пішли в таврійський степ.

Денис дивується:

– На півночі всюди дерева, тобто тайга. А тут – неосяжний простір! І видно далеко-далеко. Бачите, отам небо з землею зійшлися!

– Це обрй, – підказує дід Полікарп.

Хлопчик головою крутить, роздивляється на всі боки.

– А що там за горб? Немов невеличка гора...

– Скіфський курган, в якому скіфів-воїнів ховали в дуже давню давнину, – пояснює старий.

Маринці теж все цікаво, і вона не шкодує, що пішла в степ.

Незабаром дід з малятами опинилися біля баштана.

– Оце якраз і є степова ягода! – старий нахилється і піднімає великий смугастий кавун. – А ну, послухайте...

Він трохи придавлює мозолястими долонями кавун, і той потріскує буркотливо, ніби каже: «Чого ви зі мною не дуже ввічливо...».

– Хіба це ягода? – не вірить Денис. – Така важка...

– Я ж тобі казав учора, що і велика, і смачна! Ось зараз ми її скуштуємо... – Дід із кишені дістає ніж і тільки кінчиком його торкнувся кавуна, як той хруснув. Старий розрізав плід і протягує онуку і Маринці солодкі скибки.

– Бач, яка наша степова ягода! Потім, Денис, друзям своїм на півночі розкажеш про таврійські дари. Нехай теж приїжджають на південь, у Маячку, – кавунів усім вистачить!

До побачення, Маячко

Швидко пролетіло літо. Вже й додому пора повертатись.

За Маринкою приїхав тато.

– А ти, доню, добре піросла! – здивовано промовив він. – Загоріла.

У дорогу бабуся напекла пиріжків. Тьотя Таня принесла свіжих яблук. Червоні, пахучі.

Прийшов Мишко. Поклав на Маринкину долоньку коробочку з-під сірників.

– Шкода віддавати, – зітхнув Мишко. – Але хай мій коник-стрибунець про Маячку нагадує...

Дітей покликали в дім.

– Сядемо перед дорогою, на вдачу, – сказала бабуся. – Такий звичай.

Маринці стало трохи сумно. До всіх вона звикла за літо. До бабусі, сусіда Мишка, тьоті Тані. А ще буде сумувати за Синицею, телятком Березнем, цуциком Джеком та котом Мурзиком.

До побачення, Маячко!..

ДІВЧИНКА І МОРЕ

МАРИНКА-ХВИЛЬКА

У травні Маринці виповнилося шість років.

А перед цим татко звернувся до доньки з усмішкою:

– Що ж тобі подарувати?..

Маринка трохи поміркувала, а потім сказала:

– Подаруй мені квиток до моря. Хочу побачити – яке воно?

Мама чула цю розмову і сказала, що ім'я Маринка, – значить, морська.

– Так воно і є! – погодився татко. – Наша донечка справді неспокійна і непосидлива, як морська хвилька.

– Маринка-хвилька! Маринка-хвилька! – сміючись, мама підхопила доньку і почала з нею танцювати.

– Маринка-хвилька! – татку теж подобалось це прізвисько і він додав: – Добре, поїдемо разом влітку на море!..

ЯК ДОРОСЛА

І ось Маринка з батьками вже на морі. Воно відразу ж здивувало її:

– Це якийсь новий великий світ! Чудовий світ!..

Недалеко від берега, розрізуючи гострими плавниками воду, проплили чотири істоти. Їх чорні блискучі спini то з'являлися на поверхні, то зникали в глибині.

– Ой, акули! – вигукнула Маринка. – Тут не можна купатися!

– Ні, – заспокоїв доньку татко, – це дельфіни. Красиві, добрі і розумні істоти...

Купання дівчинці дуже сподобалося. Вона була готова з ранку до вечора, доки сонце, ніжитись у морській воді.

Один дядечко дивився на неї, як вона довго не виходить із води, і не втерпів. Підійшов поближче і суворо сказав:

– Дівчинко! Досить тобі! Виходь уже! Подивись – посиніла вся!..

– Ви не мій тато! Я вас не знаю. Чому ви порядкуєте?

Тоді дядечко засміявся:

– Я думав, ти маленька, хвилювався за тебе. А ти вже – як доросла. Сама за себе постояти зумієш!

МОРСЬКА КРОПИВА

Коли море спокійне, до берега підпливають цілі колонії медуз. Білі, брунатні, лілові, немов різнобарвні живі парасольки, вони легко пересуваються у воді. Маринка гралася з медузами. Обережно брала руками розпливчату істоту, прикладала до грудей, гойдала, наче улюблену ляльку.

Уже вийшовши з води, несподівано зойкнула:

– Мамо, груди мені печуть, ніби вогнем! Шкіра вся, мовби кропивою ужалена!

– Це, доню, медузи тобі помстилися, аби ти їх не мучила, – зауважив татко.

Наступного дня Маринка просить батька:

– Поглянь, будь ласка. Якщо у воді морська кропива, я не піду купатися!..

Кити – наші друзі

На березі моря стояло відро, повне креветок. То їх наловив Маринчин татко.

Живі креветки безбарвні, немов водяні. Маринка взяла одну, креветка лоскотнула долоньку і, як коник, стрибнула у воду.

– Прудка! – здивувалась дівчинка. – А що вони в морі роблять?

– Живуть, – відповів татко. – Ними живляться риби, навіть кити. А тепер і люди навчилися. Ось зараз зваримо, покуштуєш...

Варені креветки зробилися темно-червоного кольору.

...Увечері Маринка дивилася телепередачу. Показували китів, котрі самі викинулися на берег. І ніхто не міг пояснити, чому кити так повелися.

Побачивши це, Маринка розхвилювалася. Помовчала, а потім звернулася до татка:

– Кити виходять на берег, аби сказати людям: «Ви ловите наших креветок, і нам зовсім нічого не залишається. Ми схуднемо й помремо від голоду...». Не лови вже креветок! Кити – наші друзі!..

Чому дно кам'яне

Біля моря невеликий лиман, розділений вузькою гальковою косою. Посередині лиману височить гранітний валун. Хлоп'ята вилазили на нього і стрибали у воду. Це було улюблене місце дітвори в літню пору.

Маринці подобалося сидіти на похилому березі і спостерігати, як жуки, мовби фігуристи, легко ковзають по водяній поверхні.

Недавно дівчинка запитала батька:

– Тату, чому в морі дно з каміння? А на озері, в селі у бабусі, пісчане?

– Є ще і баговиння. В'язке болотисте дно, – сказав тато, а потім збуджено лягнув себе по лобі: – Ну й збіг думок! Коли я був малюком, теж мучився цим питанням. Не розкрив таємницю, – зітхнувши, тато розвів руками.

Але Маринка задумала розгадати загадку. Вона часто роздумувала над цим, сидячи на бережку, і мимоволі кидала у воду камінці. Хвилясті кола розбігалися на всі боки.

Недалеко хлопчики влаштували змагання. Вибирали плескати камінчики і кидали так, що ті по кілька разів вистрибували з води. Гра називалася – «жабки».

– Раз, два, три... шість «жабок»! – переможно заволав білявий хлопчик.

– А у мене тільки п'ять виходить... – похнюпився його товариш.

І тут Маринку осяяло. Вона побігла сповістити батька про своє відкриття.

– Татусю, я все зрозуміла! Це люди поступово накидали каміння в море! Я кидала, хлопчаки зараз кидають. Багато літ кидали камінчики, ось тому дно кам'яне.

МОРСЬКІ МАЛЮНКИ

Після шторму морський берег усипаний черепашками. Вони різного вигляду, різних кольорів і відтінків. Рівні, витягнуті в довжину, мов лічільні палички. Кручені – їх можна підносити до вуха і слухати, як у них шумить море. Але більше за все королівок, які подібні на розкриті дамські віяла.

Пляжники – і дорослі, і малеча – забули про купання, кинулися збирати морські «сувеніри».

Маринка теж назбирала черепашок – ціле пластмасове цеберко.

– Буде пам'ять про море, – сказав татко, коли донька висипала перед батьками гладенькі черепашки.

– Подружкам своїм подарую, – сказала Маринка.

А мама, співаючи пісеньку, склала на піску з черепашок журавля. Із довгих перламутрових паличок вийшли ноги і шия. Велика чорна черепашка перевтілилась у тулуб. А трохи менша – стала головою.

– Красивий журавлик! – зойкнула Маринка. – Зовсім, як на картинці...

Вона почала допомагати мамі. Вдвох у них розігралася фантазія.

– А тепер хатку з тином зробимо...І дерева хай ростуть у садку...

За день на піску виникла майже картинна галерея. Відпочиваючі зупинялися і довго розглядали ці творіння з черепашок. Усім подобалося таке мистецтво.

– Шкода, що не можна ці малюнки з собою забрати... – зітхнула Маринка.

– А якщо на картонках спробувати приклеїти черепашки? – підказав татко.

Ввечері Маринка та її батьки не пішли в кіно. Залишилися в пансіонаті, щоб знову робити морські пейзажі. Все виходило добре, і Маринка задоволено сказала:

– Як повернемося з моря, я ці картинки в дитсадок принесу. Хай висять на стіні – як спогади про море...

МАТВІЙ ІВАНИЧ

Усі любили пансіонатського кота Матвія Іванича. Це був типовий представник сибірської породи – сірий, кошлатий, з довгим пухнастим хвостом. Звали його по імені та по батькові, мабуть, за неполохливий, незалежний характер і поважний вигляд.

Матвій Іванич був справжнім морським котом. Рибалки раділи, коли він з'являвся на березі: значить, риболовля буде вдалою!

Перший улов по праву припадав Матвію Іваничу. Через те він був товстим, випещеним, з шовковистою шерстю.

Татко Маринки часто приходив зранку з вудкою на море. І також перших бичків віддавав Матвію Іваничу.

Ситно попоївши, кіт починав наполегливо приводити себе в порядок. Обтирав лапкою мордочку, язиком чистив черево.

Маринці подобалося дивитися, як Матвій Іванич умивається. Вона гладила його по м'якій довгій шерсті, а кіт підставляв дівчинці боки, спину і муркотів від задоволення.

В останній день перебування на морі татко з Маринкою знову прийшли порибалити. Але риба зовсім не клювала.

– Щось Матвія Іванича не бачу! – сказав татко. – Доведеться змотувати вудки. Не буде сьогодні везіння...

– Тату, давай візьмемо з собою кота. Ніхто не буде сваритися, бо він – нічийний. Хай з нами живе, – запропонувала Маринка.

– Не можна. Кіт без моря занудьгує і помре.

Маринка зітхнула:

– Шкода з ним розлучатися...

Татко заспокоїв доньку:

– А ми до Матвія Іванича наступного літа в гості приїдемо!..

МАРИНЧИНЕ МОРЕ

Маринка повернулася додому засмаглою та веселою.

Вишнева гілочка дзьобалась у вікно. Вона, здавалося, привіталася з дівчинкою і запитала її: «Чудове море? Сподобалося воно тобі?..»

Якось батьки наводили в квартирі порядок. Під Маринчиним ліжком стояв літровий слоїк з каламутною водою, в якій плавала травиця.

– Що це? – запитав татко.

– Це – моє море. А в ньому – водорослі. І черепашка на дні... Перед тим, як заснути, я подивлюся на своє море, і воно мені всю ніч сниться...

Прийшлося слоїк з Маринчиним морем поставити на місце. Шкода було виплескувати такі хороші сни.

ЗМІСТ

ПРОГУЛЯНКИ ПО МІСТУ

Автоматний сік.....	4
Жарт.....	4
Боягузка.....	5
Взаємодопомога.....	5
Нечесна тьотя.....	5
Частування.....	6
Сніжок.....	6
В Африці краще.....	7

ГОСПОДАРОЧКА

Подарунок.....	9
Цибуля.....	9
Господарочка.....	10
Лікарка.....	11
Насвій лад.....	12
День народження.....	13
Гостинець Джеку.....	13
Невпізнала.....	15
Перед сном.....	15
Спляча красуня.....	15
Неточна пісня.....	16
Листоноша.....	16

У МАЯЧКУ – ДО БАБУСІ

Квітка.....	18
На вокзалі.....	18
Фонтани.....	19
Соняшники.....	20
Коров'як.....	20
Пташине молоко.....	22
Ріжки.....	22

Суниці.....	24
Що виросте?.....	25
Кіт-квочка.....	25
Кошара.....	26
Обережно, фруктопад!.....	27
Нове плаття.....	27
Степова ягода.....	30
До побачення, Маячко!.....	31

ДІВЧИНКА І МОРЕ

Маринка-хвилька.....	34
Як доросла.....	34
Морська кропива.....	35
Кити – наші друзі.....	36
Чому дно кам'яне.....	36
Морські малюнки.....	37
Матвій Іванович.....	39
Маринчене море.....	41

*Автор вдячний
Вячеславу Григоровичу Сиганевичу
за сприяння у виданні цієї збірки для малят.*

Літературно-художнє видання

МАРЧЕНКО Леонід Володимирович

МАРИНЧИН ДИВОСВІТ

Повість у мініатюрах

Для дошкільного і молодшого шкільного віку

(Видання друге, виправлене і доповнене)

ISBN 978-966-630-041-2

Художник – О.В.Кучерова

Редактор – Л.І.Постриган

Технічний редактор – С.Г.Дудченко

Коректор – Н.С.Терновська

Підписано до друку 02.09.2011 р. Формат 60х84/16.

Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman Сур.

Ум. др. арк. 2,625. Наклад 300.

Віддруковано у ТОВ “Айлант”

Свідоцтво про реєстрацію ХС №1 від 20.08.2000 р.

73000, Україна, м.Херсон, пров.Пугачова, 5/20.

Тел.: 26-67-22, 49-33-48.